

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu
Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Toimittaja: YRJÖ HALONEN.
Vakituksia avustajia: Santeri Nuorteva, F. J. Syrjälä, Moses Hahl,
A. B. Mäkelä ym.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Persoonallinen vakaumus ja puoluekuri

Kirjottanut Karl Kautsky

Se mikä ilmenee yhteiskunnan tahtona, on lukuisten yksilöiden tahdon yhteis- ja vuorovaikutuksen tulos. Mitä voimakkaampia nämä yksilöt ja heidän tahtonsa ja mitä suurempi yksimielisyys heidän keskuudessaan, sitä suurempi se voima, mikä ilmenee yhteiskunnan tahtona, sitä voimakkaampi myös se voima, joka yhteiskunnan panee toimimaan.

Tämä pitää paikkansa kaikkien yhteiskunnallisiin muodostumiin nähden, siis myöskin puolueisiin nähden. Niitten toimintavoimana on niitten jäsenten tahto vaikuttaa valtiomahtiin tai valloittaa se, tehdäkseen sen määrättyihin yhteiskunnallisiin tarkoituksiin soveltuvaiksi. Tämä tahto ilmenee sitä voimakkaampana ja muuten samoissa oloissa aikaansaa sitä suurempia tuloksia, mitä suurempi luottamus puoluejäsenillä on itseensä ja heidän asiaansa ja mitä suurempi on taistelupalkkio, siis mitä suurempi myöskin päämäärä, jonka he itselleen asettavat.

Vanhan tunnetun sananparren mukaan täytyy olla innostunut,

saadakseen suuria aikaan. Mutta myöskin päinvastoin voi sanoa, että ainoastaan silloin voi olla innostunut, kun on tietoinen siitä, että suuria on aikaansaattava.

Mitä suurempi päämäärä, mitä laajempi se on, mitä enemmän se valtaa yksilön koko olemuksen, sitä yhtenäisempää on yksilöitten elämäntyö, vapaa ristiriidoista, jotka aina merkitsevät suunnaton-ta voimantuhlausta.

Tässä on laajan ja korkean päämäärän, ihanteen, suuri, käytännöllinen merkitys.

Meidän toimintamme poliittisessa taistelussa tulee sitä innostuksellisemmaksi ja yhtenäisemmäksi ja sen kautta sitä voimakkaammaksikin, mitä korkeampi meidän päämäärämme, mitä enemmän se meidät kauttaaltaan täyttää. Mutta siihen päästään vain persoonallisen työn, persoonallisen ajattelun ja ponnistelun kautta. Ihanne ei saa olla, ollakseen vaikuttava, toisten tyrkyttämä tai pakottama. Sen välttämättömyys täytyy johtua kiinteästä persoonallisesta vakauksesta.

Mutta kaikesta siitä voimasta huolimatta, minkä antaa luja persoonallinen vakaumus, jää voimakkainkin persoonallisuus voimattomaksi valtiollisessa taistelussa, ellei hän löydä taistelutovereita. Ja mitä suurempi on valtio, mitä suurempi siinä on valtaa tavoittelevan joukon lukumäärä, sitä erheellisempi on väite, että väkevä ihminen on voimakkain silloin kun hän on yksin. Tällaisissa oloissa ainekset, jotka eivät omista muita voimakeinoja kuin oman persoonansa, ja joilla ei ole tarjontaa muilta ihmisiltä ostettuja tahi pakotettuja palveluksia, voivat päästä vaikuttamaan vain sen kautta, että he hankkivat itselleen ja yhdistävät eheään sekä järjestettyyn toimintaan samoinajattelevia tovereita.

Tällaisen yhdistämisen syntyimisellä on kuitenkin suuria esteitä vakaumuksen henkilöllisen luonteen vuoksi. Jo yksinkertaisissaakaan elimistöissä ei ole kahta, jotka olisivat aivan samallaisia. Sitä vähemmän yhtäläisyyttä on ihmisten seassa, jotka edustavat monimutkaisimpia ja enintään olosuhteisiin mukautuvia elimistöjä. Mutta itse ihmisessä ovat henkiset ominaisuudet monimutkaisimmat ja moninaisimmat. Ja mitä enemmän kehittyy yhteiskunta ja sen toiminta, mitä enemmän eri ihmisrodut sekaantuvat toisiinsa ja mitä moninaisemmiksi tulevat yhteiskunnallisen elämän edellytykset, sitä erilaisemmiksi muodostuvat yksilöitten henkiset lahjat ja taipumukset samoin kuin yksilöitten käsityksiä muodostavat vaikutelmat ja heidän tarpeensa sekä vakaumuksensa.

Samassa mitassa, missä yhteiskunta kehittyy, kasvaa myös sen keskuudessa vallitsevien käsityksien ja vakaumuksien moninaisuus ja samalla kertaa astuvat yhä suuremmat ihmisjoukot toimintaan

politiikan, sotataidon, talouden alalla ja suurimmat ihmismäärät luovat ratkaisun.

Monien ihmisten sulattaminen yhtenäiseen poliittiseen toimintaan on mahdollinen vain sillä edellytyksellä, että jokainen uhraa pienen palasen omaa erikoisuuttaan. Tästä uhrauksesta hän saa palkan siten, että yhtymisen kautta hänen voimansa lisääntyy ja joukkovoiman suuruus on suurempi kuin kaikkien joukkoon kuuluvien yksilöjen voima yhteenlaskettuna. Yhtyminen toimintaan toisten kanssa näet kehittää jokaisessa yksilössä voimia, jotka hänessä eivät kehittyisi, jos hän toimisi yksin. Toiselta puolelta on selvää, että jokainen yksilö menestyksellisimmän toimii siellä, minne hänen persoonallinen vakaumuksensa vie hänet kokonaan ja rajattomasti. Mitä enemmän hänen täytyy toiminnassaan tehdä väkivaltaa vakaumukselleen, sitä pienemmäksi käy hänen innoituksensa, sitä heikomaksi asian ajaminen.

Täten kaikki puolueuudostukset ja puoluetoiminta liikkuvat kahden suuren vastakohtan välillä. Puolueen joukon määrä ja sen voima kasvaa sitä enemmän mitä suvaitsevaampi puolue on erinäisiä mielipiteitä kohtaan. Ja kuitenkin jokainen puolueen toimenpide onnistuakseen vaatii, että se tapahtuisi yhtenäisen vakaumuksen johtamana ja että vähemmistö lojaaliseksi alistuisi enemmistön päätöksen alle, — toisin sanoen, puolueen toiminnan menestyminen edellyttää puoluekuria. Ja toiselta puolelta jokainen yksilö ottaa sitä innokkaammin osaa toimintaan, mitä enemmän se vastaa hänen vakaumuksiansa. Mutta kuitenkin ei saa jäädä hänen yksilöllisistä mieliteoistaan riippuvaksi, kannattaa-

ko hän ja millä tavalla kannattaa puolueen toimintaa.

Puoluetoiminnan ikuisena probleemina on juuri tämä: millä tavalla voisi turvata puoluetta, niin että sinne ei pääsisi kaikenkarvaista väkeä, mutta että se samalla ei muodostuisi ahdasmieliseksi lahkolaisuudeksi ja sen kautta estäisi puolueen kehitystä. Ja toiselta puolelta on katsottava, että puolueen toimenpiteitten yhtenäisyys ja päättäväisyys pysyy loukkaamattomana, mutta että samalla ei loukattaisi kenenkään sellaista vakaumusta, joka soveltuu puolueen periaatteisiin. Puolue saavuttaa korkeimman voiman, silloin kun sen toiminta samalla aikaa osoittaa mitä jyrkintä puoluekuria ja mitä valoisinta innostusta, innostusta, joka saattaa johtua vain persoonallisesta vakaumuksesta, mutta ei oman vakaumuksensa alistamisesta vieraan tahdon alle. Ei ole aina helppoa tyydyttää näitä vastakkaisia vaatimuksia. Mutta ei myöskään pitäisi liioitella tehtävän vaikeuksia.

Me olemme edellisessä viitameet siihen, että kaksi elismistöä eivät koskaan ole aivan samallaisia, vaikka ne olisivat läheistäkin sukua toisille. Mutta eroavaisuudet tulevat jyrkästi näkyviin vain silloin kun tarkasti vertaa yhtä yksilöä johonkin toiseen yksilöön tahi pieneen määrään yksilöitä. Mutta kun tarkastaa suurta lukumäärää samantapaisia yksilöitä, niin se mikä heillä on yhteistä, luonteenomaista ja pääasiallisinta, astuu näkyviin niin voimakkaasti, että yksilölliset eroavaisuudet sen kautta häipyvät. Tämä pitää paikkansa myös vakaumuksiin ja käsityskantoihin nähden. Samallaiset olosuhteet synnyttävät samallaisia tuloksia. Samalla elämintätasolla olevat, samallaisia etu-

ja tavoittelevat, samallaisia oppimisen mahdollisuuksia, samallaisia traditioita omaavat ihmiset osoittavat taipumusta kehittämään keskuudessaan samallaisia vakaumuksia ja käsityskantoja, ja kaikista yksilöllisistä eroavaisuuksistaan huolimatta he, yleispiirtein katsoen, ovatkin saman vakaumuksen kannustamia. Tällainen yhtenäisyys, kun se esiintyy saman luokan hyvin lukuisissa jäsenissä, muodostuu niin voimakkaaksi, että se itsestään, ilman mitään pakko-keinoja tasottaa yksilöllisten vakaumuksien pieniä eroavaisuuksia ja johtaa kaikkia yhtenäiseen, innostuneeseen toimintaan, herättää suurimman mahdollisen määrän sekä puoluekurin tunnustamista kuin innostustakin.

Jonkun puolueen alkuaikoina, niin kauan kun puolue vielä on pieni, puuttuu tätä yhdistävää ilmiötä. Nuoren, eteenpäin pyrkivän puolueen voivat muodostaa vain sellaiset ainekset, joiden persoonallinen vakaumus eroaa joukon vakaumuksesta ja on kyllin voimakas asettuaakseen vastarintaan joukon vakaumusta vastaan. Tällaisessa alkavassa liikkeessä esiintyvien voimien yhdistäminen ja kontrolloeraaminen on vaikea tehtävä. Kaikkien vastasyntyvien ja eteenpäin pyrkivien puolueitten alkuvaiheet täten ovat hyvin sekavat ja pysyvät sellaisina kunnes tulee joukkoon joku yksilö, joka kohoaa kaikkien muitten yksilöitten yli ja saa ne vaikutuksensa alaisiksi. Mutta juripa puolueitten alkuvaiheet tarjoavat parhaan tilaisuuden tällaisten valtavien yksilöitten esiintymiselle. Uudet puolueet syntyvät vallankumouksellisen levottomuuden kiihkon aikana, jolloin ei ainoastaan vanhat yhteiskuntalaitokset, mutta myöskin vanhat käsitykset menettävät poh-

jansa ja voimakkaat, eteenpäinpyrkivät henget ovat pakotetut astumaan ulos vanhoista kaavoista ja etsimään itselleen nutta pohjaa. Silloin avautuu ihmisten eteen musia, suuria päämääriä ja niiden mukana kasvavat ihmisetkin, kasvaa heidän rohkeutensa ajatuksissa ja teoissa.

Toiselta puolelta on otettava huomioon, että vasta ylöspäinpyrkivästä luokasta muodostuvan puolueen ensimmäiset ainekset tulevat sellaisista kansankerroksista, jotka siihen asti ovat olleet vieraat poliittiselle elämälle ja joilta oli kielletty kaikki sivistysmahdollisuudet. Kun näitten joukkojen epämääräisesti etsiessä tietä, heidän keskuuteen syystä tahi toisesta tulee mies, joka on varustettu vuosisatansa tieteen kaikilla aseilla ja joka hyvin tuntee vanhat puolueet ja niiden politiikan, mies, joka näitten yksinkertaisten ihmisten luo ei tule — niinkuin muut tieteen ja politiikan edustajat tulivat, — saattaakseen heidät palvelemaan heille vieraita tarkoituspieriä, vaan auttaakseen heitä vapauttamaan heidän voimansa, heidän itsensä vapauttamiseksi, niin sellainen mies nopeasti saavuttaa heidän luottamuksensa, jopa haaveellisen ihailunsakin. Rakastettuun johtajaan ja hänen ohjelmaansa kiintyneisestä kasvaa sitten samalla kertaa innostunut vakaumus kuin myös puoluekurikin.

Ei ole mikään sattuma, että ylöspäinpyrkivien, etenkin kansanvaltaisten puolueitten alkuvaiheet melkein aina nojautuvat johonkin valtavaan yksilöön. Puolueitten kasvetua suuriksi tällaiset yksilöt eivät enää tee itseään erittäin huomatuiksi. Heidän elinehtonsa vähemmässä määrässä synnyttävät ajatuksien taistelunja ja mullistuksia, he liikkuvat jo tunnetulla, koe-

tulla maaperällä. Vanhemmissa puoluejärjestöissä ovat heidän kannattajansa poliittisesti kypsyyttä, kokeneempaa väkeä ja sen käytettävänä on suurempi määrä kykyjä. Täten käy yhä vaikeammaksi se, että yksityiset henkilöt saavuttavat hyvin paljon toisten yläpuolella olevan aseman ja vaikutuksen.

Suurten yksilöitten ihailemisen edellytykset häviävät sitä mukaa kun puolue kasvaa. Mutta on myös sanottava, että tällainen ihaileminen, niin paljon kun se helpottaakin jonkun puolueen muodostumista, myöhemmin häiritsee puolueen laajenemista. Se muodostuu ei vaan vapaan ja itsenäisen ajattelemisen esteeksi, vaan johtaa hajaantumukseenkin siellä, missä liikkeeseen toistensa rinnalle ilmestyy useampia suurmiehiä, joiden mielipiteet eroavat toisistaan. Jokainen heistä kokoo ympärillensä erikoisen ryhmän, joka sen sijaan, että olisi yhteistoiminnassa toisten kanssa, vinnaatusti tappelee sitä vastaan. Lahkojen muodostumiset ja hajaannukset ovat tällaisen aikakauden merkkejä.

Tämän asteen voittaminen on mitä lähimmässä yhteydessä puolueen kasvamisen kanssa suurten joukkojen puolueeksi. Sen kautta tasaantuvat ne hajoittavat ilmiöt, jotka johtuvat johtajien erilaisista persoonallisista vakaumuksista.

Mutta ne muodostavat itse joukkoliikkeessäkin uusia eroavaisuusmahdollisuuksia. Lienen puolueen alkuvaiheissaan ollen muodostuneen yksilöistä, jotka varsinkin itsenäisesti ja arvostelevasti suhtautuvat joukkoihin, suureksi kasvaneessa puolueessa esiintyy jonkun vaikutus määräävänä. Mutta jonkun suuren valtion joukon pyrkimykset eivät ole kaikki samallaisia. Jo yksilöissä me näemme

kuinka riippuvaisia he ovat ympäröstään ja elinehdoistaan. Joukossa tämä riippuvaisuus ilmenee vielä selvemmin. Joukon erilaiset elinehdot, — siihen luettuna työnteon, sivistyksen, poliittisiin ja taloudellisiin järjestöihin osaaottamisen edellytykset, — voivat luoda hyvin suuria eroavaisuuksia heidän keskuuteensa, eroavaisuuksia kaupunkilais- ja maalaistyöläisten välillä suurkaupungin ja pienkaupungin, teollisuuskeskusten ja käsityöläisseutujen työläisten eroavaisuuksia, eroavaisuuksia, jotka syntyvät sen kautta, että toisessa paikassa on enemmän, toisessa vähemmän valtiollista vapautta jne. Ja sitä mukaa, kun heidän järjestönsä kasvavat, niiden keskuudessa kehittyä jonkinlaista toiminnanjakoa, jota alkuaikoina ei ollut, vaan jokainen koetti pystyväisyytensä kaikkiin toimiin. Työväenliikkeessä on tässä suhteessa erittäin huomioon otettava toiminnan jakautuminen poliittiseksi ja ammatilliseksi liikkeeksi.

Täten syntyy samassa liikkeessä uusia erilaisten käsitysten lähteitä, — ja nekin tietysti ovat persoonallisia käsityksiä, sillä muuntaisia käsityksiä ei ole olemassa. Mutta tällä asteella ollen eroavaisuudet eivät enää ole yksityisten henkilöitten mielipiteitten eroavaisuuksia, vaan ovat ne eroavaisuuksia eri ryhmien ja kerrostojen välillä. Mutta juuripa sen kautta saa vaakaumuksen ja puoluekurin välinen

ristiriita uuden muodon. Se tulee mutkaisemmaksi sen kautta, että yksilö nyt, liikkeen sisässä toimien, kuuluu samalla kertaa erinäisiin järjestöihin ja ryhmiin, jotka sellaisinaan astuvat eri suuntiin. Silloin joutuvat ristiriitaan ei vaan yksilöllinen vakaumus ja joukkokuri, vaan toinen joukkokuri toista joukkokuria vastaan.

Täten suhde persoonallisen vaakaumuksen vapauden ja puoluekurin välillä aikojen kuluessa esiintyy eri muodoissa, mutta probleemi jää edelleen samaksi, — aina on kysymys siitä, millä tavalla voitaisiin löytää muotoja, jotka samalla kertaa tuottaisivat mahdollisimman suuren määrän yhteinäistä toimintaa ja mahdollisimman paljon innostusta.

Mutta millä tavalla puolueen järjestymisnäkökohdat ja käytäntö koettavatkin toimia sovittaakseen toisiinsa persoonallisen vaakaumuksen vaatimuksia ja puoluekurin vaatimuksia, — yksi ehto on kaikissa tapauksissa pidettävä silmällä: ja se on täydellinen lausuntovapaus puoluejärjestön sisässä. Ainoastaan tällainen lausuntovapaus voi vähemmistön keskuudessa kehittää sellaista innostusta järjestöön, jota ilman ei mitään suurta saa aikaan. Ainoastaan tällainen lausuntovapaus voi syvemmälle menevissä ja kauvemman aikaa kestävässä mielipiteitten erilleen menemisissä sitoa vähemmistön puolueeseen.

